

БЕРТОЛТ БРЕХТ
МАЛКА ЗАСТРАХОВАТЕЛНА
ИСТОРИЯ

Превод от немски: Севдалина Аршинкова, 1983

chitanka.info

Един финансов магнат на име Кюкелман, над когото от месеци витаеше банкрут, в продължение на цяла седмица с нарастваща загриженост направи всичко възможно да подхрани отново измършавялото си самочувствие и да стигне до нови, решителни идеи. Към края на седмицата той вече бе обиколил бара на хотел „Адлон“, както и бар „Бристол“, а и много други заведения, без да постигне ни най-малък резултат. Ту бе пришпорвал мозъка си със силни американски напитки, ту бе го успокоявал с превъзходно кафе, беше напомпвал отпадналите си жизнени сили с всякакъв джаз, беше се втурнал в кабарето на „Комиците“ и бе подирил духовно оплождане във всички ревюта на „Метропол“, но от сутринта до среднощ не успя да открие нищо между небето и земята, което да продаде с печалба, без да го притежава. Беше се приземил в Ашингеровата бирария.

Обзет бе от тъмен порив да извлече жизнени импулси от простия народ, който все още с истински *труд* се бореше за съществуването си, тъй както Антей бе влязъл в съприкосновение със самата Земя. Два часа седя напрегнато и разглежда наоколо и накрая зърна нещо — единствено достойно за отбелязване — един просяк на съседната маса зад чаша бира.

Видът на този дрипльо бе просто страшен. Кюкелман, чиято чувствителност към човешкото злощастие през тези дни бе особено засилена, усети как мозъкът в костите му изтръпна. Човекът беше белязан от смъртта. Мършавостта му бе абсурдна. Изглеждаше тъй, сякаш от детските си години е ял седмично само по две понички. Завладян от героичното решение да гледа нещастията вече само в очите, Кюкелман отчаян седна на масата до този човек. Притулен зад вестници, той потресен наблюдаваше този движещ се и пиещ бира скелет. Като насън поръча за него варен грах и дори поведе разговор с дрипльото, който изненадващо бързо придоби известни сили. Е, какво да говорим? Краят на историята бе, че Кюкелман взе при себе си в хотела просяка Йозеф Клайдерер.

От него беше научил, че е свършено здрав, само дето малко е поизгладнял. И ето че внезапно във въздуха между някакъв мазен келнер и една сребриста каса му се бе явило видение.

Оттук нататък Кюкелман заръча да му носят яденето в хотелската стая и делеше храната си с Йозеф Клайдерер, така че онзи, като запази впрочем цялата си мръсотия, за три седмици напълно се

възстанови, дори доби направо цветущ вид. Хора, които преди бяха виждали Клайдерер, казваха, че вече не могат да го познаят — бил толкова тлъст, че за него трябвало да се изпие една ракия. За всичко това обаче Кюкелман не искаше нищо друго от него, освен да отидат заедно в едно застрахователно дружество, тъй като за Кюкелман животът на Клайдерер бил тъй скъп, че трябвало на всяка цена да го застрахова, което Клайдерер лесно разбра. И тъй, Кюкелман застрахова Клайдерер за сто хиляди марки и с последните си по-едри пари плати първата вноска. На път за къщи каза на Клайдерер, че иска да си купи пури и влезе в един магазин за тютюн, откъдето вече не излезе. Естествено с лошо разположение на духа Клайдерер отиде в хотела, но и тук, и в бирарията напусто чака изчезналия.

След това Клайдерер често чакаше в бирарията своя сякаш потънал благодетел и скоро пак започна упадъкът му на човек без средства. Цветущият му вид се задържа още няколко дни, но после той измършавя и преди да изминат пет седмици, пак седеше в бирарията като някогашния движещ се и пиещ бира скелет и както тогава се появи Кюкелман, притулен зад вестници.

Кюкелман все още се интересуваше от Клайдерер, начаса му даде да яде и дори го помоли да го придружи до банкера му, което Клайдерер и направи.

Пред банкера Кюкелман извади застрахователните документи за Клайдерер, представи го за свой зет и помоли банкера да купи книжата, тъй като в момента Кюкелман имал парични затруднения, не можел повече да плаща вноските, а пък всеки, щом само хвърлел поглед върху Йозеф Клайдерер, можел да види, че той няма да живее и седмица. Какъвто бил кожа и кости, застраховката от сто хиляди марки тутакси щяла да отиде при притежателя на документите. Банкерът разгледа внимателно Йозеф Клайдерер и даде за книжата четиридесет хиляди марки.

Кюкелман, който даваше вид, че е много потиснат, прибра с въздишка парите в марокенената си чанта, грижливо изведе своя умиращ „зет“ през портала, помогна му да се качи в един фойтон и го покани да обядват заедно при Лауер. През следните дни пак се хранеха ту при Лауер, ту при Кемпински, както и в бар „Бристол“.

Кюкелман се радваше като дете на новия разцвет на Клайдерер и между другото му доказа, че и слушането на сериозна музика при кафе

и вносна пура угоява човека.

След изтичането на две изпълнени с грижа седмици, през които Кюкелман можеше да харчи повече от първия път за Клайдерер, този пак се възстанови напълно и един ден Кюкелман отиде с него при своя банкер.

Банкерът беше изумен. Кюкелман обичаше следобед, в кръга на търговските си приятели, да твърди, че в засмения затлъстял Йозеф Клайдерер никой никога няма да познае „скелета“, ала още при първия поглед на банкера му беше ясно всичко. Имаше изострения поглед на човек, платил четиридесет хиляди марки.

Кюкелман каза развълнувано, че противно на очакванията му неговият зет пак се поправил, очевидно в семейството му се криела огромна жизнена сила. Тъй както тръгнали нещата, той естествено не би искал някой да плаща вноски тридесет-четиридесет години, защото човешкият живот траел седемдесет години, та и осемдесет. От лоялност бил готов направо да купи обратно тези по щастлив повод обезценени книжа на разумна цена. Цената, която можел да даде, била две хиляди и петстотин марки. Банкерът пресметна наум съдебните разноски, които щяха да възникнат, ако се поддадеше на желанието си да удари Кюкелман в зъбите, и се прости с това желание, защото имаше само веднъж в годината рожден ден. За застрахователните книжа получи две хиляди и петстотин марки и само подложи на ревизия възгледите си за своята пригодност към живота.

Кюкелман прибра застрахователната полица в марокенената си кожена чанта, мина пред Йозеф Клайдерер през стъклената врата, размаха шапката си борсалино и пред очите на Клайдерер изчезна в едно такси като в облак.

Клайдерер, на чийто втори разцвет с това бе сложен край, вече изобщо не го потърси. Неясно неспокойствие завладя простия човек, който съвсем не разбираше странното, но очевидно изгодно държане на своя периодичен благодетел. Той скоро западна и когато, както вече подозираше, Кюкелман отново се появи, отново го покани на обяд, отиде с него при един банкер, отново продаде все същите застрахователни документи, напъха парите в марокенената си чанта и отново почна да го храни, у него се надигна безразсъден бунт. Тъй като бе гладен, не можеше да откаже храната, но ядеше само необходимото. Хранеше се някак разсеяно, дори с отвращение. Похвалите на

Кюкелман за неговия пак подобряващ се външен вид (понеже яденето си е ядене и кара хората да дебелеят) той изслушваше с кос поглед, минаваше бързешком край огледала и дори извърщаше лице. И един ден, когато още съвсем не беше надебелял, за учудване на Кюкелман започна да ходи из редакциите и да пита за някаква работа. Избра си професията на вестникопродавец. Работата се заплащаше средно, но му доставяше възможността да се качва по безброй стълбища. Но преди още да спре увеличаването на теглото си чрез многото движения, при едно ядене, за което Клайдерер пак се бе съблазнил, Кюкелман му показва застрахователните книжа и Йозеф Клайдерер с очи, в който се вълнуваше цяло море от мисли за мъст, видя как разочаровани погледи отново проверяват обема на тялото му и как Кюкелман отново изважда марокенената си чанта.

По това време Кюкелман основа прочутата си консервена фабрика. Малко време му оставаше да се грижи за Клайдерер, който, разбира се, пак пропадна. Корабът на Кюкелман бе разпънал всичките си платна и с пълен ход пореше морето. При все това този път впрочем чак след няколко месеца, и то само защото имаше принципа да довежда всяка започната сделка докрай, той още веднъж потърси сега вече съвсем затъналия в блатото Клайдерер, но преживя изненада. Този човек, когото той винаги измъкваше от калта, обличаше и хранеше, дори угояваше, който му дължеше малкото цветущи периоди на своя беден и бездеен живот, имаше нахалството от сантименталност да отхвърли една любезна покана за обяд по начин, който тук изобщо не може да бъде описан.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.